

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ 2011 ГОДИНА - ОКОНЧАТЕЛНИ ДАННИ

През 2011 г. БВП възлиза на 75 308 млн. лв. по текущи цени. Преизчислен в съпоставими цени за 2005 г., БВП се е увеличил с 1.8% спрямо предходната година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

По окончателни данни произведеният брутен вътрешен продукт¹ (БВП) през 2011 г. възлиза на 75 308 млн. лв. по текущи цени (табл. 1 от приложението). На човек от населението се падат 10 115 лв. от стойностния обем на показателя. Преизчислена в евро, стойността на БВП възлиза на 38 504 млн. евро, като на човек от населението се падат 5 172 евро.

Създадената от отраслите на националната икономика брутна добавена стойност² през 2011 г. е 65 174 млн. лв. по текущи цени.

Индустриалният сектор увеличава относителния си дял в добавената стойност на икономиката с 1.0 процентни пункта през 2011 г. спрямо предходната година и достига до 30.5%. Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в сферата на услугите, е 64.1%, което е с 1.5 процентни пункта по-малко спрямо предходната година. Относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката достига до 5.4%, което е с 0.5 процентни пункта повече в сравнение с 2010 година.

¹ **Брутният вътрешен продукт по пазарни цени** е крайният резултат от производствената дейност на резидентните производствени единици. Той може да се дефинира по три начина:

а) БВП е сума от брутната добавена стойност, създадена от различните институционални сектори или различните отрасли на икономиката, плюс данъците минус субсидиите върху продуктите (които не са разпределени по сектори и отрасли). БВП е балансова позиция в състава на производствената сметка за националната икономика.

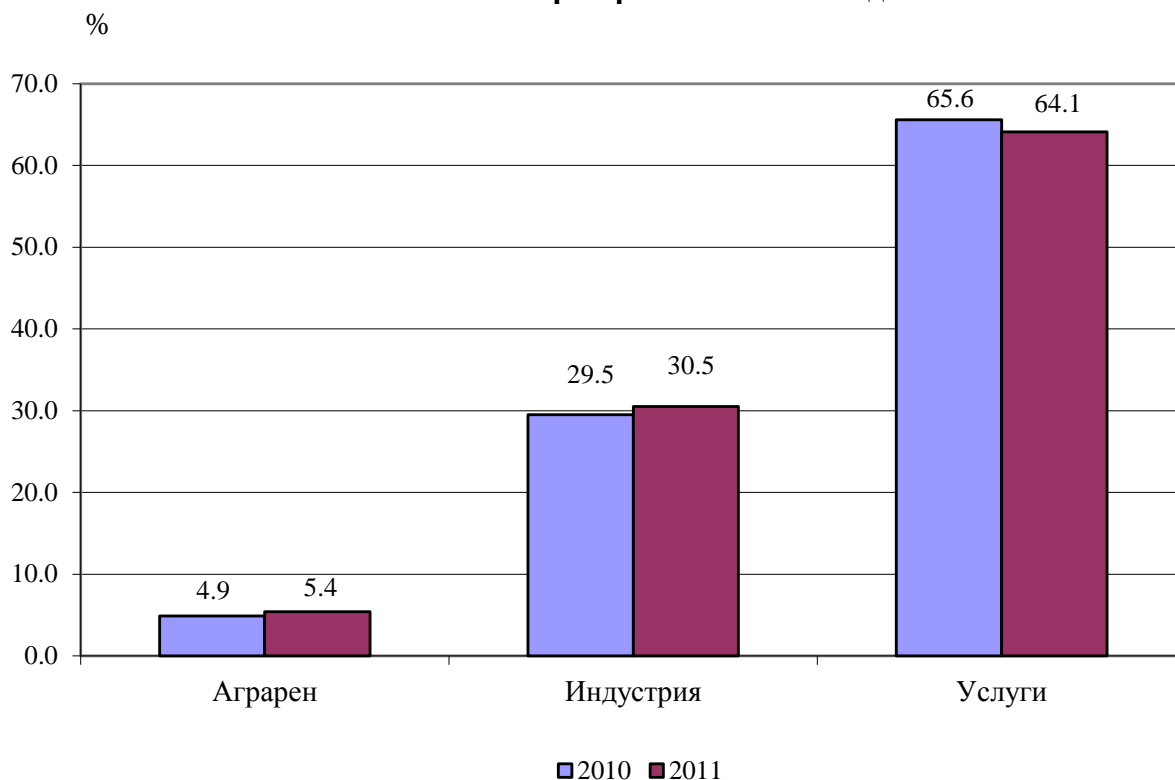
б) БВП е сума от категориите крайно използване на продукти и услуги от резидентите институционални единици (фактическо крайно потребление и бруто капиталобразуване) плюс износа на стоки и услуги минус вноса на стоки и услуги.

в) БВП е сума от генерираните доходи в състава на сметка „Формиране на дохода“ (компенсация на наетите, данъци върху производството и вноса минус субсидии, брутен опериращ излишък и смесен доход).

² **Брутната добавена стойност (БДС)** по базисни цени е балансираща позиция в състава на производствената сметка, изчислявана като разлика между произведената брутна продукция по базисни цени (преди начисляването на данъци върху продуктите и услугите, включително субсидиите върху продуктите) и междинните производствени разходи по цени на купувач.

Фиг. 1. Относителен дял на брутната добавена стойност по икономически сектори през 2010 и 2011 година

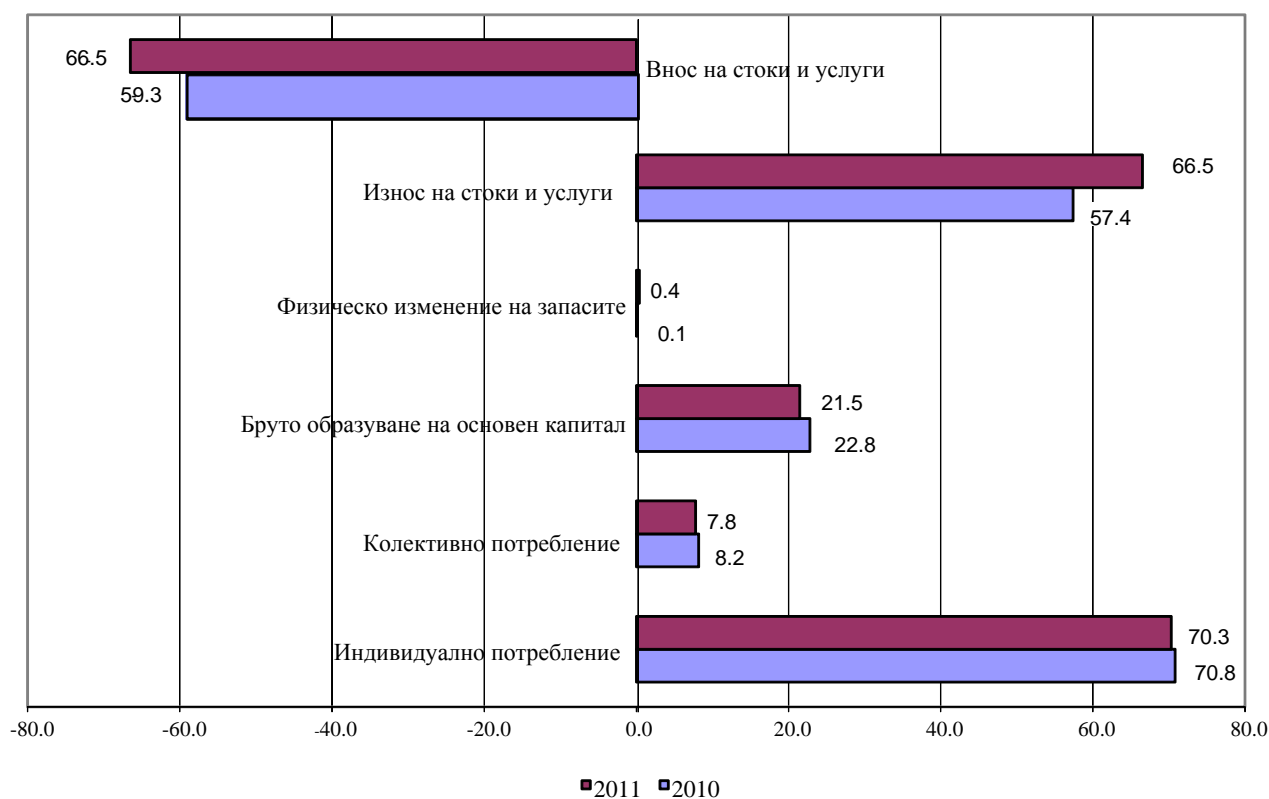
За индивидуално потребление на населението³ през 2011 г. са изразходвани 70.3% от произведения БВП. Инвестициите (бруто образуване в основен капитал⁴) формират 21.5% от произведения БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е отрицателно.

³ **Разходите за крайно потребление** включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

⁴ **Бруто образуването в основен капитал** се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определен отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални, произведени в процеса на производството (или от внос), които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

Фиг. 2. Компоненти на използвания БВП през 2010 и 2011 година - %

Преизчислен по цени на 2005 г., БВП през 2011 г. се е увеличил с 1.8% спрямо 2010 година.

През 2011 г. спрямо предходната година брутната добавена стойност нараства с 2.1%, като динамиката ѝ се определя основно от регистрирания ръст в следните икономически дейности: добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване - с 8.4%; професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности - с 5.7%; създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения - с 2.6%.

По отношение на компонентите на крайното използване основен принос за регистрирания положителен икономически растеж бележат износът на стоки и услуги - с 12.3%, и индивидуалното потребление - с 1.7%. Бруто образуването в основен капитал бележи спад с 6.5%.

Методологични бележки

Националните сметки на България са разработени в съответствие с възприетите методологически принципи на „Европейската система от сметки, 1995“ (ЕСС '95) - издание на Евростат, и на „Системата на националните сметки“, 1993 - съвместно издание на ООН, ОИСР, Евростат, МВФ и Световната банка. Основен макроикономически показател на системата за национални сметки е брутният вътрешен продукт.

Изследването се провежда регулярно от 1996 година. Динамичните редове - годишни данни, по показатели са представени в посочените таблици. Представянето на данните в динамични редове по средногодишни цени на определена референтна година - 2005 г., се основава на преизчисления чрез използването на индексите на физическия обем за всяко тримесечие към съответното тримесечие на предходната година. За тази цел се прилага методът „Annual overlap“, който осигурява вертикална съпоставимост на данните, т.е. сумата от тримесечните стойности е равна на годишната стойност на съответния показател, но данните са неадитивни при агрегирането им, като съставни компоненти на съответните макроикономически агрегати.

Изчисленията се основават на прилаганите два независими подхода за оценка: производствен метод и метод на крайното използване. За официална е приета оценката на БВП по производствения метод. Различията в оценките на показателя по двата метода се посочват като небалансирана сума от страна на крайно използвания БВП.

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за 2011 година¹

		2011		
		стойностен обем в текущи цени	относителен дял	
			в БДС	в БВП
		млн. лв.	%	%
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+3+4):	65174	100.0	86.5
2	Аграрен сектор	3519	5.4	4.7
3	Индустрия	19908	30.5	26.4
4	Услуги	41747	64.1	55.4
5	Корективи	10134		13.5
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	75308		100.0
	По елементи на крайното използване:			
7	Крайно потребление (8+9)	58815		78.1
8	Индивидуално	52937		70.3
9	Колективно	5878		7.8
10	Бруто капиталобразуване (11+12)	16510		21.9
11	В основен капитал	16225		21.5
12	Изменение на запасите	285		0.4
13	Външнотърговско салдо (14-15)	-17		0.0
14	Износ на стоки и услуги	50077		66.5
15	Внос на стоки и услуги	50094		66.5
16	Статистическа разлика	0		0.0

¹ Сезонно неизгладени данни.